

Asociace češtinářů k chystaným jednáním na maturitní téma

Asociace češtinářů (ASČ) vítá avizovanou diskusi o maturitní zkoušce a bere ji jako příležitost k (novému) **definování úlohy maturity – nejen její státní části**. Současně věří, že diskuse přispěje k lepšímu informování veřejnosti o všech aspektech maturitního tématu, a alespoň zčásti tak uvede mnohdy povrchní a zkreslený mediální obraz maturity a středoškolského vzdělávání vůbec do souladu se skutečností.

Domníváme se, že poměrně vysokou **neúspěšnost u maturitní zkoušky nelze řešit dalším snižováním maturitní úrovně**. Tomuto problému je třeba se věnovat na úrovni škol, nejlépe hned během prvního ročníku studia (analýza příčin žákova neúspěchu, nastavení podpory ze strany školy, v případě přetrvávajících zásadních studijních problémů opakování ročníku či změna školy nebo typu vzdělávání).

Současně se zasazujeme o **změny týkající se nastavení kvalifikačních předpokladů a také revizi soustavy oborů odborného vzdělávání** (viz např. příslušné body ve stanoviscích [Svazu průmyslu a dopravy ČR](#) nebo sdružení [CZESHA a ARG](#)). "

Konstatujeme, že maturitní diskuse se nemůže nedotknout **stavu středoškolského vzdělávání obecně**, zejména problému evidentního nesouladu studijních předpokladů části dnešních středoškoláků a maturitních vzdělávacích nároků (připomínáme, že na střední školu s maturitou jsou dnes přijímáni i žáci se čtyřkami ze ZŠ) a současně problému malého zájmu o učňovské obory.

Rozdíly v úrovni studijních předpokladů jsou dnes tak veliké, že je zapotřebí – i s ohledem na využitelnost maturity pro přijímací řízení na vysoké školy – alespoň **v některých částech společné zkoušky nastavit dvě úrovně zkoušky**. Funkční řešení bylo v tomto ohledu nalezeno v matematice, viz základní test a (volitelná) Matematika+. Podle našeho názoru ho lze aplikovat také na didaktický test z češtiny. V oblasti cizího jazyka by mělo rozhodnout odborně podložené stanovisko samotných jazykářů.

Považujeme za nutné **zachovat řídicí a metodickou roli státu i v obou zbývajících částech maturity z češtiny** (písemná práce a ústní zkouška), důvody – stěžejním je fakt, že základní, nepodkročitelnou maturitní úroveň v češtině nelze ověřit pouze testy – podrobněji uvádíme v [článku publikovaném na webu iDNES](#); stejně tak jsme přesvědčeni o nezpochybnitelném přínosu centrálního hodnocení písemných prací. Nadstandardní („plusovou“) úroveň v těchto částech zkoušky v centrální podobě nenavrhujeme (je nyní ekonomicky a organizačně nereálná): Pro tento účel je možné využít stávající školní maturitu z ČJL, přičemž její zavedení (popř. povinné zavedení) a forma je už dnes v rukou školy (její součástí by mohla být rozšířená ústní zkouška, obhajoba práce klauzurního typu či školní slohové práce apod.).

Navrhujeme též **dílčí změnu ústní zkoušky**, a to uvolnění její dnešní struktury a výraznější posun k interpretaci textu.

Očekáváme, že maturitní diskuse se bude primárně odehrávat na odborném základě, a jelikož se zdaleka netýká jen procesálních změn – ty mohou zásadně ovlivnit i obsah budoucí zkoušky –, že budou do expertního týmu (popř. specializovaných pracovních skupin) přizváni bohemisté ze stěžejních akademických ústavů, bohemisté a češtináři podílející se na vytváření základních výukových a maturitních materiálů, nejlépe se zkušenostmi s mezinárodními středoškolskými zkouškami, vytvářením středoškolských výukových materiálů apod.

Vyřešení koncepčních problémů podle našeho názoru uvolní prostor pro další odborné diskuse věnované více specializovaným aspektům maturitního tématu a následné zkvalitňování zkoušky.

Podněty pro takovoto jednání v oblasti českého jazyka a literatury má Asociace češtinářů připraveny.